

Talousinfo - talousarvion 2026 toteumatilanne sekä arvio tulevasta kehityksestä

KH 06.07.2026 § 264

371/02.02.02.00/2026

Valmistelija

Talousjohtaja Hannele Pöykkölä
hannele.poykkola@savonlinna.fi, p. 050 575 8803

Selostus

Kaupunginhallitus on käsitellyt vuoden 2026 Q1 talouden seurannan kokouksessaan [15.6.2026 § 227](#) ja sen pohjalta kaupunginvaltuusto on hyväksynyt [22.6.2026 § 75](#) vuoden 2026 talousarvioon muutokset esitetyn mukaisesti.

Q1 raportoinnissa merkittävää oli verotulojen ennuste, joka perusteella on odotettavissa n. 2 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän tuloja vuonna 2026. Talousarviovuoden aikana käytännössä ainut erä, joka joustaa tulopohjan muutoksissa, on toimintakatteen yläpuoliset erät eli toimintatuotot ja ennen kaikkea toimintakulut. Tässä talousinfossa keskitytään tilikauden talouden toteumatilanteeseen ja arvioon tulevasta kehityksestä sekä tarvittaviin toimenpiteisiin näiden pohjalta.

Verotuloennuste

Verotulojen määrä niin talousarviossa kuin tilikauden aikana perustuu Kuntaliiton laatimiin verotuloennusteisiin. Verotuloihin liittyy aina epävarmuutta. Lopullinen verotulojen määrä saadaan tietää vasta tilikauden loppupäivinä viimeisen tilityserän jälkeen.

Kuntaliiton uusin veroennuste vuodelle 2026 ennustaa Savonlinnan verotuloiksi 83,6 miljoonaa euroa. Eroa alkuperäiseen talousarvioon on -2,1 miljoonaa (alkuperäinen TA 26: 85,740 me; 22.6. muutettu-TA: 83,858 me).

Veroennuste perustuu Valtiovarainministeriön makroennusteisiin, toteutuneisiin verotilityksiin sekä Verohallinnon ennakkotietoihin 2025.

Ennusteessa kansallisen tason kunnallisveroennuste pysyi lähes ennallaan, mutta kuntakohtaiset arviot tarkentuivat merkittävästi. Kunnallisveroennuste koko maan tasolla muuttui hyvin vähän toukokuun arviosta. Kuntakohtaiset ennusteet sitä vastoin muuttuivat enemmän, molempiin suuntiin. Savonlinnan osalta muutosta alkuperäiseen talousarvioon nähden on -2,1 miljoonaa euroa. Muutokset johtuvat pääosin valmistuvan verotuksen 2025 ennakkotiedoista. Verovuoden 2025 maksettava kunnallisvero ja marraskuun maksuunpanotilitys perustuvat Verohallinnon ennakkotietoon.

Yhteisöveron kertymä kuluvana vuonna vastaa ennustetta, ja pitkän aikavälin näkymä on hieman parantunut. Savonlinnan osalta yhteisöveroennuste on 84 tuhatta euroa talousarviovaiheen ennustetta vähemmän. Kiinteistöveroennusteessa ei ollut muutoksia edelliseen ennusteeseen, mutta alkuperäiseen talousarvioon nähden muutosta on -207 tuhatta euroa. Kiinteistöveron osalta tulee varautua negatiiviseen kehitykseen loppuvuoden osalta. Koko maan tasolla vuosi 2026 tulee olemaan kiinteistöveron osalta historiallisen heikko kiinteistöjen verotusarvojen heikentymisen sekä vähäisen uudisrakentamisen ja jälleenhankinta-arvojen heikon kehityksen vuoksi.

Seuraava ennustepäivitys on odotettavissa elokuun lopussa, jolloin tilannekuvaa tarkennetaan huomioiden myös talousarviovalmistelu seuraavalle suunnittelukaudelle.

Toimintakatteeseen vaikuttavat erät

Kun tilikauden aikana verotuloihin tulee merkittäviä muutoksia, ja varsinkin kun muutokset ovat tuloja vähentäviä, on toimintakate ainut erä, jolla tilannetta voidaan korjata. Toimintakate on toimintuottojen ja -kulujen erotus.

Toimielimet eivät esittäneet toimintakuluihin merkittäviä muutoksia Q1 seurannassa. Talousarvion toimintakulut ovat + 5,0 % suuremmat kuin tilinpäätöksessä 2025. Ero on 6,5 miljoonaa euroa. Toimintakate tilinpäätöksessä 2025 oli -75,5 miljoonaa euroa ja näin ollen eroa alkuperäiseen talousarvioon on -10 miljoonaa (-85,5 me). Talousarviomuutosten jälkeen ero kaventuu 7,3 miljoonaan. Tästä henkilöstökulujen kasvun osuus on 2,5 miljoonaa (+4,5 %).

Sivistyslautakunnan osuus toimintakuluista on 49 %. Sen kasvuprosentti edelliseen vuoteen verrattuna on 3,2 %.

Teknisen lautakunnan osuus toimintakuluista on 27 % ja sen kasvuprosentti edelliseen vuoteen verrattuna on 6,6 %.

Kaupunginhallituksen alaisten yksiköiden (keskushallinto, sis. työllisyys- ja yrityspalvelut) osuus toimintakuluista on 20 %. Kasvua edelliseen vuoteen on 6,7 %. Työllisyyspalveluiden osuus kasvusta on 1,5 miljoonaa euroa jakautuen kaupungin omiin työllisyyspalveluihin 0,5 miljoonaa ja työllisyysalueeseen 0,77 miljoonaa. Menojen kasvusta osan selittää se, että edellinen vuosi oli työllisyyspalveluiden ensimmäinen toimintavuosi ja osa suunnitelluista toimenpiteistä siirtyi tälle vuodelle.

Arvio tulevasta kehityksestä

Seuraavat talouden toteumaennusteet tehdään toimitelimitäin Q2 eli kesäkuun tilanteen perusteella. Arviota tulevasta voidaan kuitenkin jo tehdä tämän hetken toteuman perusteella.

Henkilöstökulujen osalta näyttää siltä, että Q2 ennusteissa tulee kiinnittää erityistä huomiota henkilöstökulujen toteuma-arvioon ja tehdä tarvittavat talousarviomuutokset niihin. Lisäystä tässä tilanteessa ei voi esittää. Palvelujen ostojen osalta talousarviomäärärahoja on riittävästi (toteuma 40,1 %). Myös näiden osalta tarvitaan Q2 tilanteessa tarkka arvio tilikauden toteumasta. Myöskään palvelujen ostoissa ei ole mahdollista lisäyksiin. Isoja eriä, liittyen lähinnä kiinteistöihin, ovat lämmitys ja sähkökulut. Lämmityksen osalta voi olla ylitysvaaraa, jos syksy ja alkutalvi muodostuvat kovin kylmiksi. Sähkön osalta tällä hetkellä talousarviosta on käytetty n. 35 % eli 1 miljoonaa euroa (3 miljoonasta).

Kun tilikauden aikana tapahtuu muutoksia, tulee niiden vaikutus kaupungin talouteen arvioida ja tehdä tarvittavat muutokset talousarvioon. Koska talousarvionvuosi on lähtökohtaisesti alijäämäinen, tulee kaikkien tulosalueiden kiinnittää huomiota siihen, että toiminta on taloudellista ja tehokasta siten, että alijäämä pienenee jo tilikauden aikana. Valtuustoon nähden tuloarviot ja määrärahat ovat toimitelinsitovat. Toimielimet seuraavat taloutta tarkemmalla, tulosalueetasolla. Seuranta tulee tehdä kuukausittain ja niissä tulee huomioida tilikauden aikana tapahtuneet muutokset. Toimialueilla toiminnan ja talouden synkronointi sekä sen seuranta on kaikkien toiminnasta ja sen taloudesta vastaavien vastuulla.

Jatkossa tulosennusteet tehdään kuukausittain kustannuspaikkatasoisesti. Toiminnassa tulee noudattaa talousarvion 2026 täytäntöönpano-ohjetta.

Aiemmin päätetyillä toimilla kuten organisaatio- ja konsernimuutoksilla sekä palveluverkkoselvityksellä on keskeinen merkitys kaupungin kustannusrakenteeseen varsinkin tulevan suunnittelukauden osalta. Kurssia tulee muuttaa siten, että rakenteellisesta alijäämästä päästään ja talous on tasapainossa osana normaalia toimintaa, sen suunnittelua ja toteutusta. Yhteisillä linjauksilla ja tavoitteilla on tämän toteutumisessa merkittävä rooli.

Talousjohtaja selostaa asiaa kokouksessa.

Toimivalta

Hallintosääntö 3 §

Esittelijä

Kaupunginjohtajan 1. sijainen Hämäläinen Markus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Käsittely

Talousjohtaja Hannele Pöykkölä selosti asiaa kaupunginhallitukselle.

Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:

Kaupunginhallitus päättää ohjeistaa, että kaupunginjohtaja ja talousjohtaja toteuttavat talouden seurantamenettelyn, jossa käydään kunkin tulosalueen vastuuhenkilön kanssa läpi:

1. kahden edellisen tilikauden talouden toteuma,
2. kuluvan vuoden talousarvion toteutuminen,
3. talouden toteutuman perusteella tarvittavat korjaavat ja taloutta tasapainottavat toimenpiteet.

Talouden seurantamenettelyn läpikäynti tarkempine lukuineen käsitellään kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa elo-syyskuussa.

Edellä mainitun toimielinkäsittelyn jälkeen kaupunginjohtaja ja talousjohtaja käyvät toimialajohtajien sekä keskushallinnon vastuualuejohtajien kanssa läpi edellä mainitut taloutta koskevat tiedot, toimialakohtaiset ennusteet sekä vuoden 2026 talousarvion toteutumisen kannalta tarpeelliset toimenpiteet ja vuoden 2027 talousarvion valmistelussa huomioon otettavat taloudelliset linjaukset ja toiminnalliset tarpeet.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Toimenpiteet

Kaupunginjohtaja
Talousjohtaja

Panu Peitsaro poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 18.02.